

Ochrana spotřebitele by neměla být absolutní. Lze si klást otázku, jaké další praktické důsledky toto rozhodnutí může mít. Na podnikatele jsou jím kladeny nepřiměřeně vysoké požadavky. V našem konkrétním případě pan Emrek (spotřebitel) informace o koupi automobilu zjistí sám, resp. od svých přátel, webové stránky podniku nikdy nekonzultoval a sám aktivně vyjel do jiného státu za účelem nákupu ojetého automobilu. Ačkoliv SDEU uvádí, že ona příčinná souvislost může být jednou indicíí pro národní soudy, nepovede to nakonec k absurdním řešením, kdy podnikatelé inzerující na svých webových stránkách budou vystaveni potenciálním sudišším kdekoli po celém světě? A to i v případě, kdy smlouva nebude uzavřena na základě nabídky zveřejněné na webových stránkách?

Soudní dvůr v bodě 25 dále uvádí, že předchozí konzultace webové stránky ze strany spotřebitele může vyvolávat důkazní problémy. Ani to není podle našeho názoru zcela přesné. V dnešní době je do jisté míry techniky možné zjistit, kdo a kdy se na příslušné webové stránky dostal a prohlížel si jejich obsah. Podnikatelé mohou díky různým geolokačním a dalším technologiím dokonce omezit přístup na své webové stránky z určitého území apod.

Jak bylo uvedeno výše, Soudní dvůr argumentuje také tím, že text článku 15 odst. 1 Nařízení Brusel I výslovně podmínku příčinné souvislosti neuvádí. Toto tvrzení je de lege lata pravdivé. Podle našeho názoru je však nutné zdůraznit poslední část článku 15 odst. 1 písm. c) a formulaci „*smlouva spadá do rozsahu těchto činností*“. Interpretací textu Nařízení Brusel I je tedy podle našeho názoru možné dovodit onen implicitní požadavek příčinné souvislosti. Kromě toho je nutné vzít do úvahy body 24 a 25 Preambule k Nařízení Řím I,⁵ který se týká pravidel v článku 6 týkajících se spotřebitelských smluv. Podle bodu 24 Preambule k Nařízení Řím I byla pravidlo v něm obsažená a týkající se spotřebitelských smluv vytvořena v souladu s Nařízením Brusel I. Pojem „zaměření činnosti“ musí být v obou dvou předpisech vykládán shodně. Tento bod výslovně uvádí, že „*pro použití čl. 15 odst. 1 písm. c) nestačí, aby podnik zaměřil své činnosti na členský stát, v němž má spotřebitel bydliště [...] je rovněž třeba, aby smlouva předtím byla uzavřena v rámci těchto činností.*“

Stejně tak bod 25 Preambule k Nařízení Řím I výslovně uvádí: „*Spotřebitelé by měli být chráněni takovými předpisy země jejich obvyklého bydliště, od kterých se nelze smluvně odchýlit, za předpokladu, že spotřebitelská smlouva byla uzavřena s obchodníkem, který provozuje svou podnikatelskou nebo profesionální činnost v této konkrétní zemi. Stejná ochrana by měla být zaručena, jestliže obchodník, pokud neprovozuje svou podnikatelskou nebo profesionální činnost v zemi, v níž má spotřebitel své obvyklé bydliště, nějakým způsobem zaměřuje svou činnost na tuto zemi nebo na několik zemí včetně této země a smlouva je uzavřena jako výsledek této činnosti.*“ Z Preambule k Nařízení Řím I tedy vyplývá, že pro účely článku 6 Nařízení

Řím I je příčinná souvislost mezi zaměřováním činnosti a uzavřením smlouvy vyžadována. Vzhledem k tomu, že článek 6 Nařízení Řím I a článek 15 odst. 1 písm. c) Nařízení Brusel I by měla být vykládána shodně, měl by i pro Nařízení Brusel I platit podmínka příčinné souvislosti.

Jak je uvedeno v bodě 11 Preambule k Nařízení Brusel I, „*pravidla pro určení mezinárodní příslušnosti musí být předvídatelná*“. Zdá se, že Soudní dvůr posouvá smysl a cíl nejen pravidel v Nařízení Brusel I, ale i cíle a smyslu ochrany spotřebitele v přeshraničních vztazích jako takových. Je otázkou, zda tato role Soudnímu dvoru, jenž není zákonodárcem, přísluší.

Ochrana patentu a omezení vstupu na trh

Tomáš Kubeša

Soud	Evropská komise/DG Comp
Sp. zn.	Rozhodnutí Evropské komise č. COMP 39226 Lundbeck
Datum	19. června 2013
Dostupnost	http://ec.europa.eu/competition

Anotace

Ač se jedná o rozhodnutí Evropské komise, tedy rozhodnutí prvostupňové, proti kterému byly podány opravné prostředky, a stále se čeká na zveřejnění verze bez obchodního tajemství účastníků řízení, zasluží si pozornost pro vysoký potenciál posunout vztah patentového práva a práva ochrany hospodářské soutěže nejen ve farmaceutickém sektoru ve vztahu mezi originárními a generickými výrobci léčiv.

Vztah generických a originárních výrobců léčiv do značné míry ovlivňuje křehká rovnováha zájmů obou stran. Originární výrobci značně investují do vývoje a uvedení nových léčiv s nesporně kladnými celospolečenskými dopady a své produkty následně chrání širokým systémem právních institutů od ochranných známek po patenty. Během doby trvání této ochrany a tedy jakési exkluzivity mají možnost prodávat svůj produkt za relativně vyšší cenu, umožnit náklady na jeho výzkum a vývoj a následně realizovat zisk. Tento rozměr ochrany jejich práv má silně motivační rozměr. Lze říci, že takto fungující mechanismus podporuje výzkum, vývoj a inovace, čímž v konečném důsledku přináší benefity konečným spotřebitelům, tedy pacientům. Generičtí výrobci se zaměřují spíše na výrobu již existujících léčiv, výzkumná a vývojová činnost je v jejich podnikání poněkud upozaděna, jejich zájem na ochraně existujících léčiv je tak spíše opačný. Vstup generického výrobce na trh vede téměř vždy ke značnému snížení ceny daného léčiva, z čehož také benefitují pacienti i systémy veřejného zdravotního pojištění.

Jedná se o první rozhodnutí, navazující na rozsáhlé sektorové šetření EK, provedené ve farmaceutickém sektoru. Toto sektorové šetření odhalilo jisté problematické momenty ve farmaceutickém sektoru, zejména ve

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy. In: *EUR-lex* [právní informační systém]. Úřad publikace Evropské unie [citováno 1.1.2013]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/>.

vztahu k omezení vstupu na trh pro generické výrobce, kladené ze strany originálních výrobců léčiv. EK na tato zjištění reagovala mimo jiné i zahájením řízení ve věci Lundbeck.

Společnost Lundbeck je originálním výrobcem léku citalopram, který chránila patenty na samotný lék i výrobní proces. K okamžiku vypršení ochranné doby patentu na samotný lék se ke vstupu na trh připravovala řada generických výrobců léčiv. Tito výrobci měli mnohdy již značné zásoby tohoto léčiva, vedli reklamní kampaň či dokonce zahájili distribuci léku k prodejcům. Zároveň probíhaly právní spory o zbylé patenty, chránící výrobní proces.

Za této situace Lundbeck oslovil své konkurenty, generické výrobce citalopramu s nabídkou narovnání ve zmíněných patentových sporech. Obsahem narovnání byl závazek generických výrobců přerušit běžící spory, odložit svůj vstup na trh, případně odprodat zásoby citalopramu Lundbecku výměnou za peněžitou kompenzaci. Lundbeck by tak prodloužil období své exkluzivity na trhu s citalopramem a odložil snížení ceny citalopramu v důsledku vstupu generické alternativy na trh. Byl přitom ochoten generickým výrobcům kompenzovat vynaložené náklady i ušlý zisk. Za povšimnutí stojí, že samotné jádro sporu, totiž platnost patentu na výrobní proces, zůstalo narovnáním nedotčeno.

EK konstatovala, že samotné narovnání v patentových sporech nemá protisoutěžní charakter. Klíčovým prvkem předmětné dohody však bylo, že nijak neřešila jádro sporu, nemohla tedy ve své podstatě být narovnáním. Naopak dohoda, obsahující platbu za odložení vstupu na trh je protisoutěžním jednáním, byť by byla pouhou součástí narovnání či soudního smíru, tedy širší dohody, jako tomu bylo v tomto případě. EK taktéž poukázala na skutečnost, že narovnání či smír by se měly svým předmětem dotýkat samotného jádra sporu. Závazek odložit vstup na trh výměnou za finanční kompenzaci součástí narovnání být nesmí, když jej lze typově podřadit pod jednání „*pay for delay*“.

Proti rozhodnutí byly podány opravné prostředky.

Dle zjištění EK se obdobná situace opakovala i v dalších případech (dle výše zmíněného sektorového šetření obsahuje podobná ujednání cca 10% zkoumaných narovnání a smírů).

Rozhodnutí v současné podobě posiluje soutěžně-právní rozměr problematiky na úkor patentové ochrany a omezuje možné chování držitele patentu. Má tak potenciál narušit křehký vztah mezi soutěžním právem a právem duševního vlastnictví a to s dopady dalece překračujícími farmaceutický sektor. Bude zajímavé sledovat, jak se k věci postaví Tribunál.

Right to be forgotten v Kalifornii

Eva Fialová

Kalifornie přijala 23. září 2013 nový zákon SB 568, který upravuje *right to be forgotten*, neboli právo být zapomenut (dále jen: „Zákon“). Zákon novelizoval State's Business and Professions Code částí § 22.1 nazvané Právo na soukromí pro kalifornské nezletilé v digitálním světě (*Privacy Rights for California Minors in the Digital World*), který nabude účinnosti 1. ledna 2015.

Podle zákona musí provozovatel webových stránek, online služeb, online aplikací nebo mobilních aplikací umožnit nezletilému, který je registrovaným uživatelem těchto služeb, odstranit, nebo žádat odstranění obsahu nebo informace uveřejněné nezletilým za podmínky, že obsah nebo informace nebyly zveřejněny třetí stranou, uchování obsahu nebo informace není uloženo zákonem, nebo provozovatel obsah nebo informaci neanonymizoval. Zákon požaduje, aby provozovatel upozornil nezletilého na možnost odstranit obsah nebo informaci. Provozovatel musí rovněž upozornit nezletilého na skutečnost, že odstranění obsahu nebo informace neznámá úplné vymazání obsahu, který byl nezletilým uveřejněn.

Z povinnosti vymazat obsah nebo informaci existuje pět výjimek: 1. Zvláštní zákon požaduje zachování obsahu nebo informace. 2. Obsah nebo informace byly uloženy nebo uveřejněny třetí stranou. Tato výjimka zahrnuje i obsah nebo informaci uveřejněné nezletilým, které byly uloženy, opětovně publikovány, či zveřejněny třetí stranou. 3. Provozovatel učiní obsah nebo informaci zveřejněné nezletilým anonymním tak, že nezletilého nebude možné identifikovat. 4. Nezletilý nejedná podle pokynů provozovatele obsahující informace o tom, jakým způsobem požadovat odstranění obsahu nebo informace. 5. Nezletilý obdržel kompenzaci nebo jinou odměnu za poskytnutí obsahu nebo informace.

Zákon neukládá provozovatelům povinnost shromažďovat informace o věku uživatelů. Provozovatel jedná v souladu se zákonem, pokud učiní obsah nebo informaci neviditelným ostatním uživatelům, i když tento obsah nebo informace zůstane na serveru poskytovatele. Provozovatel neporuší zákon ani v případě, že obsah nebo informace zůstanou viditelné na stránkách třetích osob, které je od provozovatele převzaly.

Nově přijatý zákon se je označován jako zákon garantující právo být zapomenut.¹ Od práva být zapomenut, neboli výstižněji práva na výmaz osobních údajů subjektu podle čl. 17 Návrhu Obecného nařízení o ochraně údajů (dále jen: „Návrh nařízení“), tak jak jej předložila Komise, se však liší.² Podle čl. 17 má subjekt údajů právo požadovat od správce výmaz osobních údajů, které se jej týkají, a zdržení se dalšího šíření těchto údajů, zejména v souvislosti s osobními údaji, které subjekt

1 Např. California Enacts Teenage Right to be Forgotten. *Digital Forensic Investigation* [online], 2013, [online]. Dostupné z: <http://www.dfnews.com/news/2013/09/california-enacts-teenage-right-be-forgotten#.UnQbrdzhY5s>.

2 Návrh Nařízení Evropského parlamentu a Rady o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně údajů) ze dne 25. ledna 2012, COM(2012) 11 final.